

Hovedstaden
J.nr. 21/07597
Ref. Ellep
Den 28. august 2024

Referat fra offentligt møde om forvaltningsplan for urørt skov i Jonstrup Vang, Lille Hareskov og Bøndernes Hegn:

Jonstrup Vang afholdt den 26.08.2024 kl. 17-19.

Mødedeltagere:
27 borgere

Samt

Fra Naturstyrelsen: Kim Søderlund, Jens Trier Madsen, Simone Windfeldt-Schmidt, Kristian Kvist og Else Lerstrup Pedersen.

Kim Søderlund bød velkommen og fortalte om formålet med mødet:

- At informere om proces og hvad der kan og skal ske i skovene
- Gerne have gode råd og lokal viden, så det kan indarbejdes i de forvaltningsplaner, som nu skal udarbejdes.

Skovene er nu endeligt udpeget til at blive urørt skov. Men urørt skov skal stadig forvaltes, så derfor skal der udarbejdes en forvaltningsplan, og dette møde er et led i denne proces.

Forvaltningsplanen for arealerne udarbejdes i 2024 og udkastet forventes at blive sendt i offentlig høring i løbet af foråret 2025.

Forvaltningsplanen udarbejdes på baggrund af nogle overordnede retningslinjer, som findes på Naturstyrelsens hjemmeside. Læs mere på https://naturstyrelsen.dk/media/i4ypx1bg/bilagb_overordnede-retningslinjer-for-uroert-skov.pdf

Vi vil meget gerne have gode råd og lokal viden nu – eller inden for den kommende uges tid, så tager vi det med, når vi udarbejder forslaget til forvaltningsplan. Vi tager udgangspunkt i den viden og data vi har, og de input vi får. Naturstyrelsen ved ikke alt, så jeres input og viden har høj

relevans for os. Har du et godt råd efter det offentlige møde, så send en mail til HST@NST.DK.

Kim Søderlund gav et kort overblik over de nye retningslinjer for forvaltningen af de urørte skove, som er gældende på landsplan:

Siden 1805 har det primære formål med Danmarks skove været at producere træ – til huse, møbler, krigsskibe, brænde osv. Dvs. skovene er beplantet og forvaltet til at producere kævler og tømmer, og det har bevirket, at skovene består af ens bevoksninger med samme træart og alder, hvor træerne har lange lige stammer uden sidegrene. Nu skifter formålet fundamentalt i en række skove, når de skal være urørte og biodiversiteten kommer i første række.

Ved ”urørt skov” forstås skov uden kommerciel skovdrift, hvor formålet er at fremme biodiversitet. Udgangspunktet er, at der på sigt skal **være så lidt aktiv naturforvaltning** i den urørte skov som muligt. Der kan gennemføres græsning og i et vist omfang andre tiltag til fordel for biodiversiteten, ligesom hensyn til bl.a. friluftslivet og fortidsminder fortsat skal tilgodeses.

NATURGENOPRETNING:

Vi skal gennemføre en naturgenopretning som strækker sig over 6 år fra forvaltningsplanen er endelig vedtaget:

1. **Naturlig hydrologi** genoprettes så vidt muligt. Dvs. grøfter og dræning stoppes, så der kommer flere våde områder i skovene. Men man skal fortsat kunne komme rundt i skoven og overholde vandløbsloven f.eks. i relation til naboer.
2. **Håndtering af træerne med henblik på at gøre skovene mere naturlige og mindre homogene:**

Favorisering af hjemmehørende træer

- De hjemmehørende arter er de kendte løvtræer (minus ær, rødeg og lignende) samt skovfyr.
- Hjemmehørende træer > 150 år: de fældes ikke
- Hjemmehørende træer < 150 år: fældning og veteranisering.
Der kan fældes hjemmehørende løvtræer for at mindske homogeniteten og laves lysninger på 0,1-0,5 ha. Der er lavet aftale med træindustrien om levering af dansk løvtræ til og med 2026 – i faldende mængder. **Fra 2027 sælges ikke længere hjemmehørende træer, men de kan fældes og efterlades.**

Fjernelse af ikke-hjemmehørende træer

Ær søges reduceret i antal, men æren trives og vil på sigt fylde meget i skoven. Men håbet er at reducere den i indflydelse.

Rødgran udryddes ikke. Der foretages strukturfældninger, der understøtter rødgranens fortsatte tilstedeværelse i den enkelte skov bl.a. for at bevare levesteder for de truede arter sortspættten og blank gæstemyrer.

En betydelig del af de hele bevoksninger med europæiske træarter som ædelgran og lærk, som ikke er hjemmehørende i Danmark, afvikles, men træerne forsøges ikke udryddet. Unikke træer kan bevares.

De oversøiske træarter (rødeg, douglasgran, thuja, abies grandis, nobilis, og mange flere) afvikles som udgangspunkt. Dog kan douglasgran, thuja og grandis bevares som et landskabeligt og strukturelt element i mindre omfang. Unikke træer kan bevares.

Bevoksninger med europæiske og oversøiske træarter vil ofte blive fjernet som renafdrift, hvor alle træer fjernes på én gang.

Herefter dvs. efter 6 år med en vedtagen forvaltningsplan, fældes der som udgangspunkt ikke træer i de urørte skove undtagen træer, som er til fare eller gene for borgerne, friluftslivet eller kulturværdier, eller som er problematiske i relation til beskyttelse af biodiversitet f.eks. invasive eller lyskrævende arter.

Indplantning af hjemmehørende træer og buske – primært blomstrende:

Fuglekirsebær, lind, alm. røn, tjørn. slåen kvalkved, hyld osv.

3. Græsning:

Der kan som pleje etableres **skovgræsning**, hvis der allerede er sjældne arter, som kræver dette. (skovene udvælges efter central prioritering på landsplan).

Det tilstræbes:

- at lave hegninger på 100 ha eller større.
- at der gennem årene er fluktuation i græsningstryk
- så vidt muligt helårsgræsning uden tilskudsfodring

Der kan foretages fokuseret pleje i små bynære skove, hvor det ofte i praksis vil være umuligt at sikre plads til dynamisk græsning. Det kan være høslæt og gerne med leslåning af frivillige!

Vi forventer kun få nye hegninger i hovedstadsområdet, da den biodiversitet der er udpeget efter, langt hen af vejen er tilknyttet skov og dødt ved.

FRILUFTSLIV:

Infrastruktur som skovveje, afmærkede spor og faciliteter til understøttelse af friluftsliv vil i et passende omfang fortsat blive opretholdt og kan fortsat udvikles og tilpasses, også selvom det kræver fældninger.

I forbindelse med etablering af nye friluftsfaciliteter skal der ske en afvejning mellem bl.a. faciliteternes betydning for friluftslivet og for naturværdierne; herunder kan områdernes integritet som vild natur spille ind. Mulighederne for friluftslivet i den enkelte skov beskrives i forvaltningsplanerne.

Skovgæsterne må fortsat samle brænde til brug på skovens bålpladser. Der vil kunne opretholdes attraktive og lysåbne forhold for færdsel og ophold uden voldsom ophobning af dødt ved. Det gælder også opretholdelse af udsigter. Der vil blive holdt øje med risikotræer ved faciliteter og afmærkede ruter – som det også er tilfældet i dag.

FORTIDSMINDER:

Plejepligten kan ikke tilsidesættes.

DE KONKRETE DRØFTELSE:

På mødet kom deltagerne rundt i Jonstrup Vang. Undervejs blev der vist konkrete eksempler på relevante indsatser i skovene og følgende drøftet:

- Jonstrup Vang, Lille Hareskov og Bøndernes Hegn har med deres kuperede terræn et stort potentiale for at få mere vand i skoven. Naturstyrelsen vil arbejde på at genskabe den naturlig hydrologi. Hvis dette medfører, at større officielle stier bliver oversvømmet permanent, vil Naturstyrelsen, så vidt det er muligt, omlægge stien eller hæve vejen.
- Der vil blive lysnet og åbnet op i skovene. Naturstyrelsen vil fritstille de gamle ege i skoven samt en del af de unge og midaldrende egetræer, så de får mulighed for at danne bredere kroner. Oversøiske træarter vil blive fjernet i skoven. Enkelte og unikke individer kan bibeholdes jf. gældende retningslinjer, til glæde for skovgæster samt variation i skovbilledet. I homogene og ensaldrende løvtræsbevoksninger bliver der skabt flere levesteder og variation vha. lysbrønde og veteranisering.
- Pt. er der ikke planer om at etablere nye hegninger med græsning i de tre skove. Hvis dette ændres sig vil det fremstå af planerne når de sendes i høring.
- Kort drøftelse af skovenes store værdi for mange forskellige brugergrupper friluftsliv. Og vigtigheden af at tage hensyn til

hinanden. I samarbejde med hhv. A. P Møller fonden og skovens aktive rollespillere er der planer om at udvide antallet af shelters i Jonstrup Vang.

- På rundturen blev derudover fortalt om den enorme biodiversitet tilknyttet gamle egetræer som ”Skrædderen”.
Der blev vist en juletræsplantage som eksempel på en bevoksning med eksotiske træarter som skal fjernes.
Forskellige aldre af ensartede bøgebevoksninger og hvilke indsatser der specifikt vil være relevante.
Et mindre stykke gammel skov som blev beskyttet som urørt allerede i 1994.
- Forvaltningsplanen for Jonstrup Vang, Lille Hareskov og Bøndernes Hegn forventes at komme i høring i foråret 2025, hvor det vil være muligt, at læse og indsende høringssvar. Vi gør opmærksom på at information fra mødet også dækker de små arealer af skov som findes på Værløse Flyvestation.